

Område i Sortland med mye Histosol. I deler av landet er profilering et utbredt tiltak for å håndtere dreneringsutfordringer i denne typen jord (foto: Nora Hua Ly Kok / NIBIO).

Histosol

Histosol er organisk jordsmonn, eller myrjord, og kjennetegnes av periodevis vannmetting. Det er denne jorda som har størst karbonlager. For vellykket plantedyrking er det behov for velfungerende dreneringstiltak.

KJENNETEGN

Navnet Histosol kommer fra det greske ordet histos. Dette betyr vev, som i plantevev, og viser i denne sammenhengen til «jordsmonn av planterester». Planterester er det som omdannes til organisk materiale i jorda, og består av en stor andel karbon. Histosols er organisk jord, eller myrjord, med et minimumsinnhold av organisk karbon på 20 prosent. I tillegg til krav om innholdet av organisk karbon, så må den organiske jorda ha en tykkelse på minst 40 cm (60 cm hvis dårlig omdannet) og den må starte ved overflata eller være begravd av et mineraljordlag med tykkelse mindre enn 40 cm, for å klassifiseres som Histosol.

Kjøreskader og pakking på Histosol (foto: Nora Hua Ly Kok / NIBIO).

Illustrasjon, beskrivelse og profilbilde av sjiktene i én type Histosol: Dystric Hemic Histosol. Dystric viser til næringsfattig opphavsmateriale og Hemic viser til middels omdanning av den organiske jorda (illustrasjon og foto: Nora Hua Ly Kok / NIBIO).

DYSTRIC HEMIC HISTOSOL			
Illustrasjon	Sjikt	Beskrivelse	Bilde
	Op	0-25 cm Plogsjikt som består av organisk jord	
	Oe	25 cm og dypere Middels godt omdannet organisk jord	

OMDANNING

Histosols inndeles i henhold til omdanningsgrad av det organiske materialet (godt, middels, dårlig). I tillegg differensieres det på om myrjorda er dyp eller grunn. Myrjorda er grunn hvis det er overgang til mineraljord innen en meters dybde.

VEKSTFORHOLD

Histosol har ofte lavt innhold av næringsstoffer og lav pH, men god evne til å holde på vann og tilførte næringsstoffer. Den høye vannlagringsevne kan gi utfordrende forhold for jordarbeiding og innhøsting. For å gi best mulige forhold for plantedyrking er det

Ulik omdanningsgrad: mørke, glatte deler er godt omdannet, lysere deler med synlige planterester er dårlig omdannet (foto: Nora Hua Ly Kok / NIBIO).

Jordsmonndannelse

Jord er en ikke-fornybar ressurs som dannes under påvirkning av de jordsmonnsdannende faktorene opphavsmateriale, topografi, klima, organismer og menneskelig aktivitet, over tid.

* De 15 jordgruppene som inngår i det norske jordkartleggingsprogrammet er *Anthrosol, Arenosol, Cambisol, Fluvisol, Gleysol, Histosol, Leptosol, Luvisol, Phaeozem, Planosol, Podzol, Regosol, Stagnosol, Technosol og Umbrisol*.

behov for velfungerende dreneringstiltak. Vanlig grøfting vil ikke gi en tilstrekkelig forbedring av forholdene. Profilerings av arealer med organisk jord gir en bedre håndtering av vann - kulturplantene får bedre vekstforhold og arealene er mer lagelige for både jordarbeiding og innhøsting. Ved profilering lages en helling på arealet slik at overflødig vann kan renne langs hellingen. Åpne kanaler mellom de profilerte arealene mottar vannet. Praksisen er utbredt langs kysten, i områder med stor andel organisk jord. Omgraving (rekkefølgen på opprinnelige masser snus) er et annet tiltak som fungerer.

Det nasjonale jordkartleggingsprogrammet bruker en fornyet versjon av klassifikasjonssystemet World Reference Base for Soils (2014). Les mer om jordkartlegging på nibio.no/tema/jord/jordkartlegging.

Jord klassifiseres i 15 ulike jordgrupper*. Jordgruppene er vist i kartet *Jordsmonnklassifisering* på kilden.nibio.no og hver jordgruppe er presentert i en NIBIO POP.

Materialet som ligger til grunn for denne POP-en baserer seg på tekst som er publisert på NIBIOs nettside om temakartet *Jordsmonnklassifisering* og på erfaringer som er gjort som jordkartleggere.

FORFATTER:

Nora Hua Ly Kok og Siri Svendgård-Stokke, avdeling jordkartlegging, divisjon Kart og statistikk